

Súd: Okresný súd Brezno
Spisová značka: 8P/241/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6316207926
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 04. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Elena Lámerová
ECLI: ECLI:SK:OSBR:2018:6316207926.11

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Brezno, sudkyňou JUDr. Elenou Lámerovou, v právnej veci starostlivosti o maloletého Z. N., nar. XX.XX.XXXX, zvereného do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, v zastúpení kolíznym opatrovníkom Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Brezno, syna A. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom C., U. XXXX/X a Bc. K. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom H., S. XX/X, v zastúpení JUDr. Ivanou Hutňanovou, advokátkou Advokátska kancelária Bratislava, Krížna 38, v konaní začatom o návrhu matky maloletého na novú úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému - o zverenie maloletého do jej osobnej starostlivosti a o protinávrhu otca maloletého na zverenie maloletého do jeho osobnej starostlivosti, takto

rozhodol:

- I. Návrh matky na zverenie maloletého do jej osobnej starostlivosti sa **z a m i e t a**.
- II. Návrh otca na zverenie maloletého do jeho osobnej starostlivosti sa **z a m i e t a**.
- III. Rodičia sú p o v i n í nahradiť štátu trovy, a to každý vo výške 230,32,- Eur do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia na účet tunajšiemu súdu.
- IV. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu svojich trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Na návrh matky maloletého doručený tunajšiemu súdu 23.11.2016 sa začalo konanie o novú úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému. Týmto návrhom sa matka domáha, aby maloletý bol zverený len do jej osobnej starostlivosti, jeho otec aby bol zaviazaný prispievať na neho výživným 100,- Eur mesačne a tiež aby súd upravil styk otca s maloletým na každý párný týždeň od piatku 17:00 hod. do nedele 17:00 hod.

2. Dňa 23.12.2016 na požiadanie súdu Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno doručil správu zo sociálneho zisťovania v rodine maloletého, z ktorej súd zistil, že v tom čase rodičia nerealizovali striedavú starostlivosť o maloletého. Maloletý bol viac ako 4 mesiace u matky, ktorá ho odmietla vydať otcovi. Otec matke nedôveruje natoľko aby maloletého pustil k nej na Vianoce, nakoľko matka už viackrát pristúpila na dohodu, žiadnu nedodrжала. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno k správe pripojil fotokópiu úradného záznamu zo dňa 12.12.2016, kedy sa na Úrad, odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately dostavil maloletý spolu so svojim otcom. Do úradného záznamu mu maloletý uviedol okrem iného aj to, že musel spať na zemi, lebo rozbil lampu a bol to trest, ktorý mu dala mama. Mama ho raz kopla aj do vajíčok, lebo hovoril o otcovi a chcel k nemu ísť. Stalo sa aj dvakrát, že ho mama zbila, veľakrát a preto chce byť u tatina a každý druhý víkend chodiť k mamine. Pri mame bol 3 mesiace, s otcom netelefonoval, lebo mu to mama nedovolila. Mama ho trestala aj tak, že musel umývať dlážku, maľovať obrázok, zavrela ho aj do pivnice. Trestala ho za to, že

ju neposlúchal. Žiadal pracovníčky Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno aby sa o jeho výpovedi rodičia nedozvedeli.

Skutočnosti uvedené vo výpovedi maloletého pracovníčky Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno oznámili aj Okresnej prokuratúre v Brezne. Tento podnet vyšetruje Okresné riaditeľstvo Policajného zboru Brezno pod zn. ČVS: ORP-9/1-VYS-BR-2017.

3. Dňa 30.12.2016 otec maloletého doručil k návrhu matky písomné vyjadrenie, v ktorom uviedol, že s týmto návrhom nesúhlasí a sám sa domáha toho, aby maloletý jemu bol zverený do osobnej starostlivosti, výživné nežiada, navrhuje styk matky s maloletým na každý párný víkend od piatka 16:00 hod. do nedele 16:00 hod.

Podľa neho skutočnosti uvádzané matkou maloletého v návrhu nie sú pravdivé. Krajským súdom v Banskej Bystrici bola schválená rodičovská dohoda v júni 2015, na základe ktorej bol maloletý zverený do striedavej starostlivosti oboch rodičov v 3 týždňových intervaloch, kedy jeden z rodičov si po 2 týždňoch preberie maloletého na víkend. Od začiatku schválenia tejto rodičovskej dohody dochádzalo a dochádza zo strany matky k neustálym rozporom, nakoľko on sa musí prispôbovať jej náladám a požiadavkám. Chce aby maloletý mal dobrú a bezproblémovú starostlivosť. Podľa neho matka maloletého, ktorá v minulosti mala viacero suicidálnych pokusov, nedodržiava liečbu. Matka maloletého mala nebezpečný pád na bicykli v piatok 08.04.2016, v tento deň nevyhľadala zdravotnú službu, až na druhý deň. Maloletý vtedy utrpel šok, keďže matka sa po úraze nehýbala, vystrašil sa a veľmi plakal. Má podozrenie, že matka účelovo vyhľadala odbornú pomoc až na druhý deň, pretože bola pod vplyvom alkoholu. Pri preberaní maloletého matka nie raz mala nekoordinované pohyby a bolo z nej cítiť alkohol. Má podozrenie, že matka zanedbáva aj zdravotnú starostlivosť o maloletého. Školská dochádzka je maloletému zabezpečená nielen vtedy keď je v starostlivosti matky v Základnej škole H., ale aj vtedy keď je v jeho starostlivosti, a to v Základnej škole C.. Matka si prispôbuje súdne rozhodnutie, 12.08.2016 mu odmietla maloletého vydať do jeho starostlivosti a opiera sa o názor maloletého, ktorý vraj prejavil vôľu ostať v jej starostlivosti.

4. Na pojednávaní dňa 07.02.2017 matka maloletého zotrvala na svojom návrhu, otec maloletého zotrval na svojom protinávrhu. Kolízny opatrovník uviedol, že v rámci nariadeného výchovného opatrenia boli v kontakte s účastníkmi. V rámci stretnutí maloletý dostal priestor na vyjadrenie. Názory maloletého sa menili - v lete 2016 vyjadril potrebu žiť s matkou, v decembri 2016 sa vyjadril opačne.

5. Na pojednávaní dňa 07.02.2017 súd vypočul maloletého Z., ktorý uviedol, že jeho rodinou je mamička, tatinko, on, babka C. a bol aj dedko K., ktorý však zomrel keď on mal 4 roky. Mamička býva v H., tatinko býva v C.. Teraz býva u tatinka. Jeho rodičia sú rozvedení, on to nemá ľahké. Chce bývať u maminky, aj sa s ňou dohodol, že to bude navždy, ku tatinkovi by chodil každý prvý víkend od piatku do nedele. Do Základnej školy by chodil v H.. Dlhšie sa o maminku bojí, ona raz spadla z bicykla. Tatino si myslí, že bola opitá, ale ona mala podľa neho len pokazené brzdy. Má najradšej mamičku, ale chce aby to sudkyňa nikomu nepovedala, bojí sa preto, lebo tatino by zúril. Sudkyňa to môže povedať iba maminke. Tatino by sa nazúril ako vtedy keď ho on (Z.) kopol do vajíčok, bolo to dávno. Na otázku či maloletého niekto trestá odpovedal, že viac ho trestá tatinko ako A., A. ho netrestá nijako a tatino tak, že poriadne zvýši hlas. Mamina ho trestá občas - vtedy keď rozbil lampu loptou, musel vtedy jeden týždeň upratať dom, nebolo to zlé, chcel to. Majú sprej na mravce, lebo mravce im brali šošovicu, tak on upratoval tak, že použil tento sprej. Riad umývať nemusel. Nikto na neho nekričí iba tatino keď neposlúcha. Na otázku súdu či v parku niekto na neho kričal (tak ako uviedol do úradného záznamu pred Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno č. I. 52) uviedol, že v parku nikto na neho nekričal, ale trafil ho kameňom do hlavy, vtedy mamina bola na druhom konci parkoviska, sedela a čítala knižku, išiel do nemocnice, zašivali mu hlavu, ale nie je to vidieť; bolo to asi pred 3 mesiacmi. Na otázku či spal niekedy na zemi (č. I. 52) povedal, že spal u mami keď neposlúchal. Predtým deň bol u strýka R., od ktorého si požičal spacák a tak spal v tom spacáku. Na otázku súdu či mu niekedy niekto kopol do vajíčok uviedol, že jemu nikto nekopol do vajíčok. Na otázku súdu ako reagovala matka keď bol u nej a on chcel ísť k otcovi povedal, že mama mu dovolila, ale nechcela, lebo si ho nechcela nechať. Mama je dobrá, otec až tak dobrý nie je ako mama. Do pivnice ho zatvorila mama (č. I. 52) ale iba na pár minút, lebo urobil niečo zlé, vykopol loptu do plechového nástavca na komíne. Navždy chce zostať u maminky a každý mesiac na jeden víkend chodiť k tatinkovi. Do školy by chodil u maminky. Na otázku súdu či by maloletý vydržal ešte striedavú osobnú starostlivosť 3 týždne pri matke a 3 týždne pri otcovi odpovedal, že by to vydržal.

6. Pojednávanie vo veci samej zo dňa 07.02.2017 súd odročil na neurčito s tým, že do konania priberie znalca za účelom posúdenia vierohodnosti výpovede maloletého, účastníci do 10 dní súdu doručia otázky na znalca. Zároveň súd uložil obidvom rodičom maloletého povinnosť zložiť preddavok na trovy dôkazu, každému vo výške 150,- Eur. Pri rozhodovaní o zložení preddavku súd vychádzal z toho, že ani u jedného z rodičov maloletého nie sú podmienky na oslobodenie od súdnych poplatkov, nakoľko otec maloletého je zamestnaný ako vodič a matka maloletého je dobrovoľne nezamestnaná, má príjem z invalidného dôchodku zo Sociálnej poisťovne 164,- Eur mesačne a z Českej správy sociálneho zabezpečenia 34,- Eur mesačne, študuje v spolplatnenom štúdiu na vysokej škole a o právnu pomoc nepožiadala Centrum právnej pomoci, ale udelila plnú moc advokátke A. P. D..

7. Na odvolanie otca maloletého voči povinnosti zložiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania tunajší súd uznesením č. k. 8P/241/2016-250 zo dňa 19.04.2017 zmenil uznesenie č. k. 8P/241/2016-236 zo dňa 14.03.2017 vo výrok V. tak, že otcovi maloletého povinnosť zložiť na účet tunajšieho súdu preddavok na trovy dôkazu vo výške 150,- Eur v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia neuložil. V zostávajúcich častiach napadnuté uznesenie zostalo nedotknuté.

8. Uznesením č. k. 8P/241/2016-261 zo dňa 21.06.2017 na žiadosť znalkyne S.. Z. D. o predĺženie lehoty na vypracovanie znaleckého posudku z dôvodu jej súčasného pracovného vyťaženia v ambulantnej praxi zmenil v uznesení č. k. 8P/241/2016-236 zo dňa 14.03.2017 výrok IV. tak, že znalkyni predĺžil lehotu na vypracovanie znaleckého posudku do 21.07.2017.

9. Na žiadosť znalkyne zo dňa 23.08.2017 tunajší súd uznesením č. k. 8P/246/2016-274 zo dňa 08.09.2017 predĺžil znalkyni lehotu na doručenie znaleckého posudku do 29.09.2017.

10. Dňa 12.10.2017 znalkyňa prostredníctvom Okresného súdu Banská Bystrica doručila tunajšiemu súdu písomný znalecký posudok č. X/XXXX s ospravedlnením oneskoreného vypracovania znaleckého posudku vzhľadom na jej pracovnú vyťaženosť a zdravotné oslabenie.

11. V záveroch písomného znaleckého posudku znalkyňa odpovedala na položené otázky.

Na otázku prečo maloletý mení svoje vyjadrenia : v lete 2016 pred Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny vyjadril potrebu žiť s matkou, v decembri 2016 pred ÚPSVR potrebu žiť s otcom a na pojednávaní 07.02.2017 potrebu žiť s matkou uviedla, že maloletý Z. dlhodobo žije v disharmonických vzťahoch, ktoré poznačujú jeho vývin osobnosti. Ide o dieťa, ktoré sa snaží v situácii rozdelených rodičov nestratiť záujem a starostlivosť ani od jedného rodiča a preto sa snaží im vychádzať v ústrety v ich prianiach ohľadom jeho starostlivosti.

Na otázku prečo maloletý menil svoje výpovede : 12.12.2016 uviedol pred ÚPSVR, že ho mama kopla do vajíčok, že ho mama trestala... a 07.02.2017 pred súdom, že do vajíčok on kopol otca... znalkyňa uviedla, že výpovede maloletého sú podmienené aktuálnymi impulzami, ktoré na neho vplyvajú z vonkajšieho prostredia alebo z jeho aktuálneho prežívania, pričom maloletý nevie tieto impulzy vyhodnotiť a následne dochádza k podávaniu skreslených a vymyslených alebo fantazijne spracovaných informácií. Tento stav poukazuje na to, že v podmienkach, v ktorých maloletý žije dochádza k disharmonickému vývinu osobnosti u neho.

Na otázku prečo sa maloletý tak pred ÚPSVR ako aj pred súdom uistoval, že rodičia nebudú o tom čo povedal informovaní uviedla, že maloletý Z. je v pozícii, kde rodičia sú v antagonistickom postavení voči sebe a maloletý Z., o ktorého sa obaja „bijú“ je priesečníkom týchto ich vzťahov, čím je maloletý zaťažovaný až na neúnosnú mieru a preto sa chce ochrániť tým, že chce svoje názory a priania vyjadriť, ale zároveň sa chrániť a nebyť konfrontovaný s reakciou jednotlivého rodiča na svoje názory a priania.

Na otázku ako maloletý vníma svoju aktuálnu pozíciu v rámci rodinného, sociálneho a školského prostredia znalkyňa uviedla, že maloletý nemá vybudovaný pocit „patrenia niekam“, ide o dieťa, ktoré má rozdielne bydliská, ale nemá vybudovanú príslušnosť, pocit domova. Taktiež je pre neho ťažké striedanie dvoch širších sociálnych prostredí - kamaráti a školské prostredie.

Na otázku ako maloletý vníma starostlivosť o jeho osobu zo strany matky a zo strany otca znalkyňa uviedla, že maloletý oboch rodičov rešpektuje ako rodičov, ktorým na ňom záleží a starajú sa o neho.

Na otázku aký je vzťah maloletého k matke znalkyňa uviedla, že vo vzťahu k matke maloletý prezentuje rovnaké zastúpenie kladných vychádzajúcich (od dieťaťa k matke) a prichádzajúcich (od matky k dieťaťu) citových väzieb.

Na otázku aký je vzťah maloletého k otcovi znalkyňa uviedla, že vo vzťahu k otcovi maloletý prezentuje kladné vzťahy, v ktorých sú zastúpené vo väčšine kladné vzťahy od otca k dieťaťu. Zastúpenie kladných

vzťahov od dieťaťa k otcovi je nižšie zastúpené. Veľmi významným je zistenie, že maloletý neadresuje otcovi záporné vzťahy, ale identifikuje negatívne vzťahy smerom od otca k dieťaťu.

Na otázku či má maloletý sklon k fabulácii znalkyňa uviedla, že maloletý Z. používa fantáziu ako obranný mechanizmus, ako stratégiu prežitia v záťažovej situácii dlhodobých konfliktných vzťahov rodičov.

Na otázku či je maloletý vo svojich postojoch ovplyvňovaný, manipulovaný a ak áno kým znalkyňa uviedla, že maloletý má sklon vychádzať v ústrety rodičovi, ktorý je v intenzívnej interakcii s ním, a to aj osvojovaním si názorov a postojov voči druhému rodičovi. Najmä zo strany otca je voči matke prezentovaný dešpekt a dehonestácia, čo má negatívny vplyv na dieťa, zhoršuje jeho vzťahy k matke a emočne samotné dieťa destabilizuje.

Na otázku aké sú v súčasnosti výhody v striedavej starostlivosti o maloletého znalkyňa uviedla, že ide o výhody, ktoré vyplývajú len z toho, že dieťa trávi čas spoločne s jedným rodičom, pričom je táto výhoda oslabená tým, že dieťa stráda za druhým rodičom.

Na otázku aké sú v súčasnosti nevýhody striedavej starostlivosti o maloletého znalkyňa uviedla, že táto striedavá starostlivosť v situácii nespolupracujúcich jeho rodičov neprispieva k stabilizácii a k zdravému mentálnemu, emočnému a osobnostnému vývinu dieťaťa.

Na otázku či je vhodné maloletého zveriť do starostlivosti len jedného rodiča znalkyňa uviedla áno, do starostlivosti matky. Podľa znalkyne osobnostné vlastnosti matky sú pre výchovu maloletého vhodnejšie ako osobnostné vlastnosti otca.

Na otázku ako by sa mal maloletý stykať s druhým rodičom v prípade jeho zverenia do starostlivosti len jedného rodiča znalkyňa uviedla, že otec aj matka maloletého deklarujú záujem o jeho výchovu, preto je vhodné aby v prípade zverenia dieťaťa do starostlivosti jedného rodiča dieťa bolo počas jeden až dvoch víkendov v styku s druhým rodičom.

Na otázku či je maloletý v súčasnosti schopný posúdiť akým spôsobom jeho aktuálna výpoveď (názor) ovplyvní starostlivosť rodičov o neho znalkyňa uviedla, že maloletý nie je schopný posúdiť túto skutočnosť z dlhodobého hľadiska. Maloletý pracuje v konkrétnom čase a s aktuálnym prežívaním a nie je schopný vyhodnotiť dlhodobé dôsledky.

Na otázku aký je súčasný psychický stav maloletého : aké osobnostné črty dominujú v jeho osobnostnom profile a aké sú jeho povahové vlastnosti, či vykazuje znaky nejakej poruchy ak áno čo je ich príčinou znalkyňa uviedla, že u maloletého dominujúcim znakom je vyvíjajúci sa disharmonický vývin osobnosti s emočnou labilitou, poruchami koncentrácie, pozornosti, nahrádzanie skutočnosti fantáziou, skresľovanie skutočnosti fabulácie.

12. Tunajší súd uznesením č. k. 8P/241/2016-305 zo dňa 31.10.2017, právoplatným 10.11.2017 a vykonateľným 27.11.2017 priznal znalkyni S.. Z. D. odmenu a náhradu hotových výdavkov spolu vo výške 383,58 Eur.

13. Dňa 21.11.2017 otec maloletej doručil k znaleckému posudku vyjadrenie, v ktorom uviedol, že nesúhlasí s tvrdením znalkyne, že osobnostne vhodnejšia pre výchovu maloletého je jeho matka. Zdôraznil, že matka maloletého od roku 2002 má diagnostikovanú bipolárnu afektívnu poruchu, psychiatrickú starostlivosť od roku 2012 s diagnózou Dg.F 31.7 u Z.. N., je nastavená na antidepresíva, antipsychotiká a stabilizátory. V marci 2013 jej bola odporúčaná psychoterapia, ktorú neabsolvovala. Ako vie doktorka zaručiť, že odporúčanú liečbu a predpísanú liečbu matka maloletého ako jej pacient aj požíva? Ďalej poukazuje na výpis zo zdravotnej dokumentácie, a to z vyšetrenia č. XX/XXXX, kde sú naznačené depresívne ťažkosti, znížené schopnosti pre zvládanie nárokov každodenného života. V záťaži vysoká pravdepodobnosť prehĺbenia depresívnej nálady, riziko suicidálnych tendencií. Otec maloletého k tomu dodal, že v období od augusta 2016 do decembra 2016 bol maloletý Z. pri matke a on s ním nemal žiaden kontakt, nakoľko mu matka maloletého odmietala vydať. V tomto období sama ošetrujúca lekárka poznamenala, že má matka naznačené depresívne ťažkosti, hrozí riziko suicidálnych tendencií. On sa obáva o zdravý vývoj maloletého Z., pretože ako matka môže „dodržiavať predpísanú liečbu“, pričom v tom období sa výlučne o maloletého Z. starala sama a v tom období jej ošetrujúca lekárka zistila depresie. Matka sa snaží poukázať, že on je ten najhorší otec. Od začiatku pojednávania sa cíti kriminalizovaný, obviňovaný a boli na neho podávané trestné oznámenia a podnety, kedy nielen kolízny opatrovník robil potrebné návštevy a kontroloval skrine, chladničku, či majú dostatok jedla a ošatenia. Upozornil na vetu zo znaleckého posudku, kde je uvedené „matka dieťaťa je vysilená mučivým a urážlivým dlhoročným sporom s otcom dieťaťa“. Na čo otec maloletého dodáva, že matka a jej rodina ho neustále napádali trestnými oznámeniami a udaniami, prenasledovali jeho, jeho partnerku a jej rodinu. Pýta sa, či on týmito neustálymi atakmi zo strany matky on a jeho partnerka neboli psychicky vysilení. Jeho s priateľkou tieto neustále ataky posilnili a ich vzťah je o to silnejší a viac sa podporujú.

Pýta sa prečo znalkyňa považuje matku maloletého za osobnostne vhodnejšiu, hoci tá má neustále problém s ním komunikovať a ani na Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nechodila, písala na poslednú chvíľu, že stretnutia sa nezúčastní a že sú pre ňu neefektívne. Matka nechodila ani na stretnutia do Z., kde sa mala každý páry pondelok stretávať s maloletým, na toto stretnutie nechodila. Nebola zhruba zo začiatku na 13 stretnutiach, čo bolo približne viac ako polroka. Takisto to bolo aj s prihlásením do základnej školy. V júni 2015 maloletý Z. spravil talentové skúšky do umeleckej školy a bol prihlásený do Základnej školy S. X v C., nakoľko navštevoval aj materskú škôlku v Brezne. S týmto matku maloletého informoval, ale ona ho v auguste 2015 prihlásila do Základnej školy v H.. Matke som oznamoval kedy má maloletý vyučovacie hodiny v umeleckej škole. Ona na to zareagovala tak, že maloletý má iné mimoškolské aktivity, ktoré bude navštevovať v H.. Pýta sa prečo matka nikdy nesúhlasí s tým čo si maloletý vyberie v jeho starostlivosti, ba dokonca to zakazuje, lebo ona si to neželá.

Na začiatku školského roka bol nútený maloleťmu kúpiť komplet všetky učebnice a zošity potrebné na vyučovanie, nakoľko matka mu tieto školské učebnice odmietla dať z dôvodu, že sa obáva, že ich nevráti. On ako otec musí urobiť to čo povie matka maloletého. Stalo sa, že maloletý k nemu prišiel s ranou na ruke a povedal mi, že pri pohladkaní na neho zaútočil pes, ktorý ho uhryzol. Chcel vedieť, či matka s maloletým navštívila zdravotné zariadenie, na čo mu táto odpísala, že nie je ním najatá ako „operka“ a že mu nemá prečo poskytovať informácie. Naopak on keď bol s maloletým na očnom vyšetrení zdravotnú správu prekopíroval a matke dal.

Maloletý sa neustále ospravedlňuje, že musí klamať o tom kde chce byť. Mama sa mu vraj vyhráza, že ak nedodrží dohodu, ktorú majú, a to „že bude hovoriť, že chce bývať pri nej“ tak buď ho zbije (čoho sa neskutočne bojí, lebo ho už nie raz zbila a bije), ale takisto sa bojí aj toho ako sa mu vyhráza, že si niečo urobí. Maloletý nie raz bol svedkom toho, že sa niečo stalo jeho mame, či už pád z bicykla alebo keď mala suicidálny pokus, a to nie jeden. Toto si maloletý pamätá a bojí sa vyhrážok zo strany matky.

Maloletý mu hovorí, že nikdy nemá sľubovať niečo čo nemôže splniť. Podľa neho maloletý urobil čo mama chcela a to, že povedal pri kom chce bývať a mama mu sľúbila, že mu niečo kúpi a neurobila to. Otec maloletého ďalej uvádza, že sa bojí toho ak maloletý bude zverený do osobnej starostlivosti matky tá urobí všetky opatrenia preto, aby sa už s maloletým nikdy nestretol. Toto sa už stalo opakovanne, že matka deklarovala svoje slová ako slová Z., že nechce ísť k nemu a ona ako jeho zákonný zástupca jeho želaniu vyhoveľa.

Z týchto dôvodov navrhuje maloletého Z. zveriť do svojej starostlivosti.

14. Dňa 23.11.2017 právna zástupkyňa matky maloletého k znaleckému posudku uviedla, že k znaleckému posudku nemá žiadne námietky, keďže závery tohto posudku korešpondujú so skutočnosťami tvrdenými matkou maloletého v návrhu na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloleťmu, a to najmä, že realizácia výkonu rodičovských práv a povinností formou striedavej osobnej starostlivosti má na celkový vývin maloletého Z. negatívny vplyv a teda je namieste túto formu osobnej starostlivosti zmeniť na výlučnú osobnú starostlivosť zabezpečovanú matkou maloletého Z..

15. Dňa 27.11.2017 kolízny opatrovník oznámil, že sa oboznámil so znaleckým posudkom, závery tohto posudku nespochybňuje.

16. Na pojednávaní dňa 06.02.2018 právna zástupkyňa matky maloletého uviedla, že na podanom návrhu trvajú v plnom rozsahu a to tak, aby maloletý bol zverený do osobnej starostlivosti matky, výživné zo strany otca nech je určené vo výške 100,- Eur mesačne a styk otca s maloletým nech je upravený každý páry víkend od piatku od 17:00 hod. do nedele do 17:00 hod.

17. Na tomto pojednávaní otec maloletého uviedol, že navrhuje maloletého zveriť do svojej osobnej starostlivosti, výšku výživného zo strany matky ponecháva na úvahu súdu, domáha sa, aby súd upravil styk matky s maloletým na každý páry víkend od piatku od 17:00 hod. do nedele do 17:00 hod.

18. Na tomto pojednávaní znalkyňa S.. Z. D. zotrvala v plnom rozsahu na záveroch svojho písomného znaleckého posudku. Uviedla, že maloletý Z. nežije v dobrom prostredí - je v prostredí keď sú jeho rodičia antagonisticky postavení a on je v priesečníku týchto napätí. Maloletý, ako každé dieťa v takejto situácii, sa snaží to vyvážiť, je to typické pre takéto deti v takejto situácii, prikloní sa raz tam, raz tam. U maloletého hrozí disharmonický vývin osobnosti, začína sa správať účelovo, konfabuluje, bojí sa otvorene povedať svoj názor, vyjadriť ho. Bude sa deformovať ak sa bude správať podľa vôle iba jedného rodiča. Aj maloletý začína mať manipulačné tendencie. Má obidvoch rodičov rád a nevie čo má s tým robiť. Podľa znalkyne 3 týždňový interval striedavej osobnej starostlivosti je dlhý, za skutočnosti, že rodičia maloletého nemajú

dobrý vzťah. Podľa nej tento interval nie je dobrý, pre maloletého je náročný, vhodný by bol týždňový interval - lebo keď dieťa je v nepohode jeden týždeň, niečo zlé zažije, aby hneď po týždni mohlo ísť do druhého prostredia k druhému rodičovi. Nepredpokladá, že disharmonický vývoj maloletého Z. má len genetický základ, pre vývin disharmonickej osobnosti je genetický materiál jedna z príčin, ale dôležité je aj to v akom prostredí dieťa vyrastá. Pre prípad žeby maloletý bol len v starostlivosti matky je vhodný, aby tento styk bol víkendový prípadne poobedný (cez týždeň); myslí tým každý druhý víkend. Na otázku súdu, keď znalkyňa uvádza, že pri striedavej osobnej starostlivosti sú rodičia maloletého antagonisticky nastavení, čo bude s ich nastavením ak sa otec bude stykať maloletým, prípadne len cez víkend ako znalkyňa navrhuje, táto odpovedala, že antagonistické nastavenie zostane, len si myslí, že teraz je to horšie. Rodičov nemožno zmeniť.

Na otázku súdu, či niektorý z rodičov súdu je tak nastavený, že je potrebné zakázať styk tohto rodiča s maloletým, znalkyňa uviedla, že to nie je potrebné, maloletý uznáva obidvoch rodičov, má k nim kladné vzťahy, zákaz styku maloletého s niektorým z rodičov by nebolo v jeho prospech. Je však potrebné, aby obidvaja rodičia preukazovali si vzájomný rešpekt, tým pádom dieťa v takýchto podmienkach môže obstojne prežiť. Ak jeden pred druhým dehonestuujú sa, tak je to zlé riešenie, hlavne pre maloleté dieťa. Na otázku kolízneho opatrovníka, ako by sa dal zastaviť disharmonický vývin maloletého, znalkyňa uviedla, aby mal jedno prostredie - jednu školu, jeden domov. Maloletý vie, že rodičia ho majú radi, čo aj vyšlo zo znaleckého dokazovania, ale je zmätený, je v zlom postavení.

Na otázku súdu, v prípade zverenia maloletého do starostlivosti len jedného rodiča, ako by to malo byť s prázdninami, znalkyňa uviedla, že maloletý mohol by byť v styku s jedným aj s druhým rodičom tak po dvoch týždňoch, on by to zvládol, veď v konaní zistia, že bol štyri či päť mesiacov bez kontaktu s otcom, bol iba u matky. Treba hľadať takú rovinu, kde by sa maloletý zastabilizoval.

Na otázku súdu, ako by to bolo v prípade, že by maloletý zostal v striedavej osobnej starostlivosti a navštevoval by iba jednu školu, znalkyňa uviedla, že pre harmonický vývoj maloletého je potrebné zastabilizovať prostredie aj domáce nielen školské. Rodičia maloletého majú nezladiateľný svet, majú diametrálne odlišný svet.

19. Podľa § 26 Zákona č. 36/20055 Z.z. o rodine (ďalej len Zákon o rodine), ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností

20. Podľa § 121 Zákona č. 161/2015 Z.z Civilný mimosporový poriadok (ďalej len CMP) rozsudky o úprave rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní obmedzení alebo pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

21. Podľa § 217 ods. 1 veta prvá Zákona č.160/2015 Z.z Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP) pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

22. Do 1.07. 2016 platilo ustanovenie §154 ods. 1 Zákona č.99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len OSP), podľa ktorého bol pre rozsudok rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

23. Zákon o rodine pod pojmom „zmena pomerov“ rozumie len zmenu podstatnú a závažnú, nie zmenu krátkodobého charakteru. Malo by ísť o podstatnú zmenu v tých skutočnostiach, ktoré tvorili skutkový základ rozhodnutia o výkone rodičovských práv a povinností.

Pri rozhodovaní musí súd prihliadať na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby a stabilitu výchovného prostredia, ako aj na právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom.

Záujem maloletého dieťaťa na zachovaní stability výchovného prostredia nemožno vidieť len v tom, že za každú cenu sa musí rešpektovať vytvorený faktický stav. Nebolo by to vhodné najmä vtedy, ak tento faktický stav bol vyvolaný nerešpektovaním súdnych rozhodnutí. Maloletý sám nemôže úplne posúdiť, aké výchovné prostredie je v jeho záujme. Súd pri rozhodovaní o takomto návrhu musí dôkladne zistiť všetky skutočnosti, ktoré ovplyvňujú alebo by mohli ovplyvňovať výchovu maloletého.

Tak v súlade s ustanovením §38 ods.1 CMP ako aj v súlade s čl. 12 Dohovoru o právach dieťaťa, maloleté dieťa, ktoré je so zreteľom na svoj vek a rozumovú vyspelosť schopné samostatne vyjadriť svoj názor, má právo vyjadrovať ho slobodne vo všetkých veciach, ktoré sa ho dotýkajú, má právo byť vypočuté a názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

Zmena pomerov odôvodňuje zmenu rozhodnutia o výchove maloletého dieťaťa len vtedy, ak iné okolnosti prevažujú nad požiadavkou stálosti výchovného prostredia maloletého dieťaťa.

Podľa procesných predpisov, vlastnosťou právoplatných meritórnych súdnych rozhodnutí je ich zásadná nezmeniteľnosť. Ak súd o veci raz rozhodol a toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, nemôže ju prejednávať znova. Výnimočne zákon pripúšťa, aby sa o tej istej veci jednalo znova, avšak len pri splnení prísne stanovených podmienok alebo zákonom taxatívne vymedzených prípadoch. Do druhej skupiny výnimiek patrí ustanovenie § 121 CMP. Zmenu tam uvedených rozhodnutí možno dosiahnuť novým konaním v tej istej veci. Hmotnoprávnou podmienkou je, že sa zmenia pomery oproti času, keď súd rozhodoval v pôvodnom konaní. Súd sa v takýchto konaniach zameria najmä na skúmanie existencie zmeny pomerov oproti času, keď bolo vyhlásené rozhodnutie, ktorého zmena sa požaduje. Pri rozhodovaní treba porovnávať okolnosti dôležité pre rozhodnutie v čase skoršieho rozhodovania ako aj okolností v čase nového rozhodovania. Je potrebné prihliadnuť na všetky okolnosti, ktoré by mohli odôvodniť zmenu rozhodnutia, tieto sa však môžu stať dôvodom na zmenu rozhodnutia len vtedy, keď sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase pôvodného vyhlásenia rozhodnutia. Dôvody odôvodňujúce zmenu rozhodnutia musia dosiahnuť intenzitu zmeny pomerov vo všetkých ich aspektoch.

Nie je žiaduce a prípustné reparovať právoplatné rozhodnutie pre nepodstatnú zmenu v pomeroch. Relevantnosť zmeny sa zisťuje porovnaním tvrdených a preukázaných nových pomerov s pôvodnými pomermi tak ako boli zistené v príslušnom súdnom spise vzťahujúcom sa k predchádzajúcemu súdnemu rozhodnutiu.

24. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom matky maloletého, jej právnej zástupkyne, otca maloletého, samotného maloletého, kolízneho opatrovníka, písomným znaleckým posudkom, ako aj výsluchom znalkyne S.. Z. D., oboznámením sa s listinnými dôkazmi nachádzajúcimi sa v spise, oboznámením sa s opatrovníckym spisom maloletého a zistil tento stav:

Maloletý pochádza z manželstva rodičov, ktoré bolo rozsudkom Okresného súdu Brezno čk. 8P/52/2012-252 zo dňa 6. 3. 2014 rozvedené. Rozsudok vo výroku o rozvode manželstva nadobudol právoplatnosť 22.03.2014. Na čas po rozvode upravil výkon rodičovských práv a povinností k maloletému v odvolacom konaní Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom č. k. 14CoP/34/2014-604 zo dňa 09.06.2015 tak, že schválil dohodu rodičov, na základe ktorej maloletý bol zverený do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov tak, že budú zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletého v 3 týždňových intervaloch a to vždy od piatku od 16:00 hod. a začne ju vykonávať matka maloletého od prvého piatka nasledujúceho po právoplatnosti rozsudku. Otec je povinný maloletého v stanovenom čase prevziať v bydlisku matky a matka je povinná maloletého v stanovenom čase prevziať v bydlisku otca. Každý z rodičov je povinný v stanovenom čase odovzdať maloletého do osobnej starostlivosti druhého rodiča s jeho osobnými vecami a riadne ho pripraviť. Obaja rodičia budú maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok. Súd výživné neurčil. Súd upravil styk rodiča, ktorý aktuálne nevykonáva osobnú starostlivosť o maloletého tak, že tento je oprávnený stretávať sa s maloletým každý druhý týždeň v čase od piatku od 16:00 hod. do nedele 16:00 hod. Otec je povinný maloletého prevziať v bydlisku matky a na rovnakom mieste v určenom čase maloletého odovzdať matke. Matka je povinná maloletého prevziať v bydlisku otca v stanovenom čase a na rovnakom mieste maloletého odovzdať otcovi. Zároveň súd nad výchovou maloletého určil dohľad počas 24 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, ktorý bude vykonávať za súčinnosti Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno, predškolského a školského zariadenia, ktoré bude maloletý navštevovať. Rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode k maloletému nadobudlo právoplatnosť 10.07.2015.

25. Tunajší súd konal vo veci starostlivosti o maloletého aj na čas do rozvodu manželstva jeho rodičov. Na návrh otca maloletého zo dňa 26.01.2012 tunajší súd uznesením č. k. 8P/48/2012-11 zo dňa 30.01.2012 v spojitosti s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 13CoP/29/2012-53 zo dňa 18.04.2012 nariadil predbežné/neodkladné opatrenie, na základe ktorého bol maloletý Z. odovzdaný do starostlivosti otca. Toto predbežné opatrenie sa stalo vykonateľným dňom 30.01.2012 a nadobudlo právoplatnosť dňom 10.05.2012. Toto opatrenie súd nariadil z dôvodu nevyhnutnosti úpravy pomerov k maloletému, a to z dôvodu, že matka maloletého napriek ambulantnej a ústavnej liečbe recidivovala, alkohol kombinovala s liekmi - jej konanie sa stávalo nevyspytateľným, mohla ohroziť nielen vývoj ale aj zdravie a život maloletého.

Tunajší súd ex offo uznesením č. k. 8P/48/2012-333 zo dňa 05.02.2013 nariadil predbežné/neodkladné opatrenie, na základe ktorého otcovi maloletého uložil povinnosť informovať matku maloletého o maloletom pravidelne jedenkrát týždenne.

Hoci predbežné/neodkladné opatrenie o odovzdaní maloletého Z. do starostlivosti otca sa stalo vykonateľným 30.01.2012, matka maloletého vydala jeho otcovi až 23.06.2012, dovtedy v čase jej hospitalizácie bol u jej rodičov. Otec umožňoval styk maloletého s matkou až na obdobie od 18.11.2012 do 22.02.2013 (počas tohto obdobia sa uskutočnilo vyšetrenie matky maloletého pre podozrenie zo sexuálneho zneužívania maloletého, jej stíhanie bolo zastavené). Dňa 27.04.2013 matka odmietla maloletého otcovi vrátiť. Od 27.04.2013 do 26.09.2013 bol maloletý bez akéhokoľvek styku s otcom; k otcovi sa vrátil po stretnutí na polícii pri vyšetovaní. Od 26.09.2013 do 27.10.2013 bol maloletý v starostlivosti otca, ktorý umožňoval matke styk s maloletým, táto ho však odmietla vrátiť a maloletý bol u matky bez styku s otcom od 27.10.2013 do 09.12.2013. Od 09.12.2013 bol maloletý u otca, otec umožňoval maloletému styk s matkou, tá ho 24.01.2014 odmietla vrátiť a odvtedy bol maloletý u matky bez akéhokoľvek styku s otcom.

Po právoplatnosti rozsudku o rozvode a o úprave rodičovských práv a povinností k maloletému Z. na čas po rozvode - od 10.07.2015 sa realizovala striedavá osobná starostlivosť o neho v zmysle rozsudku s výnimkou obdobia od 20.08.2016 do 09.12.2016, kedy bol v nepretržitej starostlivosti matky a obdobia od 09.12.2016 do 07.02.2017, kedy bol v nepretržitej starostlivosti otca.

26. V poslednom konaní o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému na čas po rozvode manželstva jeho rodičov bolo okrem iného vykonané aj dokazovanie a to znaleckým posudkom č. XXX/XXXX vypracovaným Z.. Z. T., znalcom - psychiatrom, znaleckým posudkom č. X/XXXX vypracovaným znalcom Z.. U. H. - psychológom, znaleckým posudkom č. XX/XXXX vypracovaným znalkyňou Z.. Z. Z., S.. znalkyňou psychiatrickou, znaleckým posudkom č. XX/XXXX vypracovaným psychologičkou S.. N. K., vylúčením všetkých uvedených znalcov.

Na pojednávaní 28.11.2013 sa znalci psychiatri uzhodli na tom, že obidvaja rodičia maloletého trpia diagnózou Zmiešaná porucha osobnosti. Na tomto pojednávaní polemizovali o tom, či užívanie alkoholu matkou maloletého je jej závislosťou na alkohole, alebo toto užívanie alkoholu u nej je prejavom bipolárnej afektívnej poruchy. S. Z. T. ani jedno z týchto ochorení nevyklučuje výchovu dieťaťa. Starostlivosť o dieťa nie je však možná pri vážnejších stavoch bipolárnej afektívnej poruchy. V najakútnejších fázach tejto choroby je riziko ohrozenia seba alebo okolia. Z.. T. objasnil, že z hľadiska závažnosti príznakov je bipolárna afektívna porucha vážnejšia ako zmiešaná porucha osobnosti, pričom bipolárna afektívna porucha je liečiteľná, ale nevyliciteľná, môže byť len dobrý stav remisie; zmiešaná porucha osobnosti je stav od dospelosti do smrti, stav trvalý, robí človeku problémy, stav spontánnej remisie neexistuje - nie je možné aby užitím tabletky zmenili sa črty osobnosti. Pri zmiešanej poruche osobnosti je riziko prenosu schém nevhodného správania sa na dieťa. Pri výchove dieťaťa je riziko, keď sa bipolárna afektívna porucha dostane do štádia dekompenzácie; pri zmiešanej poruche osobnosti je riziko stále - prenos nezdravých vzorcov správania. Osobu s diagnózou zmiešaná porucha osobnosti nedá sa nijako donútiť k spolupráci, ani zabrániť manipulácii, nie je to dokonca možné ani s prihliadnutím na takú hodnotu, ako je zdravie vlastného dieťaťa.

Z.. Z. Z., S.. sa na pojednávaní 28.11.2013 vyjadrila, že diagnóza zmiešaná porucha osobnosti sa v populácii objavuje veľmi často, nie je to nič mimoriadne, veľa ľudí s takouto diagnózou vychováva svoje deti, táto diagnóza nie je kontraindikáciou na výchovu maloletých detí, avšak je otáznou s akým dopadom v budúcnosti, ako sa to na týchto deťoch prejaví. Podľa tejto znalkyne matka maloletého trpí syndrómom závislosti na alkohole, nakoľko bola aj na takom liečení vo N. T. a aj ošetrojúca psychiatricka Z.. N. matke maloletého predpisovala liek, ktorý sa výlučne predpisuje na liečbu závislosti od alkoholu. U matky maloletého už od adolescencie kedy sa začala rezať na zápästiach vidno smer abnormálneho vývoja. Na pojednávaní 28.11.2013 Z.. H., znalec psychológ uviedol, že obidvaja rodičia maloletého preukazujú potrebnú spôsobilosť na starostlivosť o neho. Problém je v ich vzájomnom vzťahu, ich komunikácia je nepriateľská, konfliktná. Ak by maloletý mal dlhší výpadok v styku s jedným z rodičov bola by to ujma vzhľadom k jeho vývoju. Maloletý má vytvorený dobrý vzťah s obidvoma rodičmi. Je vo veku kedy je prirodzene ovplyvniteľný osobami, ktoré žijú s ním a s ktorými je v kontakte. V čase vyšetovania znalcom mal maloletý ozrejmene kto je jeho matka a kto je jeho otec. U obidvoch rodičov znalec nachádza pozitívne aj negatívne známky v súvislosti s výchovou a starostlivosťou o maloletého. Pri hodnotení všetkých faktov uvedených v posudku sa mu javí ako vhodná forma starostlivosti o maloletého striedavá starostlivosť obidvoch rodičov. Konfliktná komunikácia a nepriateľský vzťah rodičov je však podľa neho neprekonateľnou prekážkou pre takúto formu starostlivosti, čo škodí v prvom rade maloletému.

Znalčka S. K. sa na pojednávaní 28.11.2013 vyjadrila, že maloletý má pozitívny vzťah k obidvom svojim rodičom. Aj osoba matky, aj osoba otca podľa nej nesú isté rizikové hľadiská. Rodičia maloletého by mali byť pokornejší, ústretovejší, mali by si prejavovať vzájomnú úctu.

27. V čase rozhodovania Krajského súdu o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému na čas po rozvode bolo znaleckými posudkami dvoch psychiatrov a dvoch psychológov zistené, že obidvaja rodičia maloletého trpia Zmiešanou poruchou osobnosti Dg. F 61 podľa MKCH 10 revízie, u matky maloletého cca 10 rokov predtým bola zistená bipolárna afektívna porucha, znalčka Z. Z., S.. u nej zistila Poruchu psychiky a správania zapríčinené užívaním alkoholu Dg. F 10.2 podľa MKCH 10 revízie, asi od veku 16 rokov v napätých situáciách začala so sebapoškodzovaním (rezala si ruky žiletkami), v priebehu rozvodového konania v apríli 2012 matka maloletého mala suicidálny pokus - po intoxikácii bola hospitalizovaná na JIS v R., odkiaľ bola prevezená na psychiatrické oddelenie Fakultnej nemocnice F.D.Q. v C. C. a v priebehu odvolacieho konania pred Krajským súdom v Banskej Bystrici zn. 14CoP/34/2014 zatajila skutočnosť, že od 10.08.2014 do 14.08.2014 bola hospitalizovaná na JIS H. C., n.o., kde bola privezená RZP pre intoxikáciu v suicidálnom zmysle s diagnózou T 43.2 Otrava inými a bližšie neurčenými antidepresívami (spis zn. 8P/48/2012 č.l. 1132,1133). V tom čase maloletý mal už 6 rokov. Tak ako striedal pobyty pri svojich rodičoch, tak striedal aj pobyty v predškolských zariadeniach - keď bol u otca navštevoval materskú škôlku naposledy v Brezne, keď bol u matky navštevoval Materskú škôlku Z. S. v C. C. a Materskú škôlku v H..

Matka maloletého bola na čiastočnom invalidnom dôchodku pre bipolárnu afektívnu poruchu, bývala v rodinnom dome so svojou matkou, externe študovala na vysokej škole. Otec maloletého v tom čase žil s priateľkou P. A. C., mali v prenájme byt.

17.10.2013 matke maloletého bola priznaná invalidita s účinnosťou od 02.04.2013 v dôsledku choroby F 31.4, bol jej priznaný invalidný dôchodok v tom čase vo výške 152,40 Eur. Otec maloletého mal uzatvorenú pracovnú zmluvu na prevádzkovanie a správu majetku penziónu B., za mesiac august 2013 mal vyplatenú sumu 500,- Eur, v rámci skúšobnej doby XX.XX.XXXX rozviazal pracovný pomer. Ani jeden z rodičov maloletého nemal vlastné osobné auto, matka užívala auto svojej matky a otec maloletého auto rodičov jeho priateľky. Otec maloletého mal ďalšiu vyživovaciu povinnosť k maloletému Z. Z., nar. XX.XX.XXXX a k maloletému Z. Q., nar. XX.XX.XXXX.

Za takto zistených skutočností odvolací súd schválil dohodu rodičov, na základe ktorej maloletý bol zverený do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov.

28. Zo znaleckých posudkov, ako aj z výsluchov znalcov psychiatrov v konaní o rozvod a o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému na čas po rozvode súd zistil, že obidvaja rodičia maloletého majú rovnakú diagnózu Zmiešaná a iná porucha osobnosti Dg. F 61.0 podľa MKCH 10 revízie. Podstatou vzniku tejto psychickej poruchy je vo všeobecnosti disharmonický vyvinutá osobnosť, ktorá má niektoré rysy osobnosti nadmerne zvýraznené, iné zas naopak potlačené alebo chýbajú. Vplyvom takto vytváraných vlastností charakteru sa takýto jedinec (abnormná osobnosť) dostáva do konfliktov so svojim okolím. Abnormná štruktúra osobnosti (psychopatia) je povahová a charakterová porucha prejavujúca sa po celý život. Vzťahy takýchto osobností s okolím sú komplikované a často konfliktné. Takýto jedinec koná obvykle so zámerom uspokojiť svoje záujmy bez ohľadu na možné sociálne dôsledky, pričom nezriedka koná bez subjektívnych pocitov úzkosti, či viny. Podnety, ktoré u zdravých jedincov nezanechávajú následky vedú u abnormne štruktúrovaných jedincov k neadekvátnemu správaniu s psychopatologickými dôsledkami. Takýto jedinec nájde v akomkoľvek prostredí vždy nejaké podnety, na ktoré zareaguje hypersenzitívne a ktoré jeho správanie vyprovokujú prípadne „potrebné“ podnety sám provokuje. Toto správanie má tendenciu pretrvávať, predstavuje formu určitého životného štýlu jedinca. Formuje jeho vzťah k sebe k jeho okoliu. Porucha osobnosti ako odchýlka môže vzniknúť vo vývoji, napr. na podklade konštitučnej (genetickej) dispozície, tiež vplyvom rôznych interakcií počas individuálneho zrenia osobnosti, alebo v neskoršom období vplyvom rôznych podmienok a vzťahov okolia, ktoré na jedinca pôsobia. Dôležitý je pritom podnetný, ale aj nepodnetný vplyv rodinného prostredia v záťažových životných situáciách, sú jedinci s poruchou osobnosti predisponovaní k dekompenzácií správania (agresia, manipulácia, týranie a podobne). Porucha osobnosti je stav trvalý a liečbou neovplyvniteľný. Nedá sa očakávať a dosiahnuť efekt žiadnou liečbou.

29. V súčasnosti má maloletý necelých 9 rokov. Je zdravý, boli mu predpísané dioptrické okuliare. Je v striedavej starostlivosti rodičov. Navštevuje 3.ročník - keď je v starostlivosti otca tak na Základnej škole v C., S. 2, keď je v starostlivosti matky tak na Základnej škole v H., ktorá je jeho kmeňovou školou. V

I. polroku školského roka 2017/2018 v obidvoch školách spolu vymeškal 53 hodín, všetky hodiny má ospravedlnené. V Základnej škole H. na začiatku školského roka matka maloletému zaplatila na ZRPŠ 10,- Eur. Maloletý do tejto školy chodí peši. Stravuje sa v školskej jedálni, za čo mu matka platí podľa dní buď 8,- Eur, maximálne 20,- Eur. Maloletý v H. navštevuje aj školský klub, za ktorý mu matka mesačne platí 3,50 Eur. Tiež navštevuje športový krúžok, s čím nie sú spojené výdavky.

Otec maloletému v Základnej škole v C. na začiatku školského roka do triedneho fondu a za knihu angličtiny zaplatil spolu 15,- Eur. Nakoľko matka maloletého nesúhlasila s tým, aby si nosil učebnice k otcovi, tak otec mu musel učebnice kúpiť, prípadne prefotiť a zviazať, čo ho spolu vyšlo 60,- až 70,- Eur. V Brezne do školy maloletý ide buď sám s kamarátmi, alebo ho otec odvezie autom. Maloletého zo školy väčšinou vyzdvihne otec. Stravuje sa doma. Je členom Futbalového klubu S.. Tréningy má 3 krát do týždňa, a to v pondelok, v stredu a v piatok. Tréningov sa zúčastňuje vtedy keď je v starostlivosti otca, na tréningy ho otec sprevádza. Maloletý potreboval zakúpiť rovnakú teplákovú súpravu, za čo mu otec dal 35,- Eur, inak na futbalové tréningy maloletý potrebuje len bežné obutie a oblečenie. V rámci tohto futbalového klubu maloletý sa začína zúčastňovať aj zápasov.

30. Rodičia maloletého spoločný majetok už nemajú. Dom a parcely, ktoré mali v bezpodielovom spoluvlastníctve skončili v dražbe, z dražby sa uhradila časť exekúcií, časť exekúcií matka maloletého uhradila z vlastných prostriedkov.

31. Matka maloletého je rozvedená. Je nemajetná, v súčasnosti sa voči nej nevedú žiadne exekúcie. Býva v rodinnom dome, ktorý vlastní jej matka, býva tak ako bývala aj predtým. Je čiastočne invalidná, mesačne poberá invalidný dôchodok vo výške 160,60 Eur. Dňa 30.08.2017 jej vzniklo živnostenské oprávnenie - prekladateľské a tlmočnicke služby, anglický jazyk. Od 30.08.2017 do pojednávania dňa 06.02.2018 si za tieto služby fakturovala spolu 1.306,77 Eur a od vtedy do pojednávania dňa 24.04.2018 spolu 1.535,31 Eur. Končí externé štúdium na vysokej škole v Banskej Bystrici, za ktoré ročne platí poplatok 500,- Eur. Za mobil mesačne dá 6,- Eur. Matke na spoločnú domácnosť prispieva sumou minimálne 100,- Eur mesačne. Jej zdravotný stav vyžaduje pravidelné užívanie liekov, za ktoré mesačne platí cca 7,- až 8,- Eur. Z. N. navštevuje raz mesačne v C. C.. Osobný automobil nevlastní, už ani jej už matka nevlastní osobný automobil.

32. Otec maloletého je rozvedený. Cca 7 rokov žije s priateľkou P. A. C., ktorá je v súčasnosti zamestnaná v A. S. s priemerným čistým mesačným zárobkom 550,- Eur. Táto priateľka si v lete 2017 kúpila 3-izbový byt, v ktorom má otec maloletého trvalé bydlisko. Otec maloletého s priateľkou vedú spoločnú domácnosť. V byte má maloletý zariadenú samostatnú detskú izbu.

Otec maloletého je zamestnaný v spoločnosti MARŠEI-RF s.r.o. ako šofér taxislužby, za 11 mesiacov roku 2017 dosiahol priemerný čistý mesačný zárobok 119,18 Eur. Mesačne poberá aj dávky v hmotnej núdzi vo výške cca 50,- Eur. Má ďalšiu vyživovaciu povinnosť k maloletému Z. Z., nar. XX.XX.XXXX, na ktorého bol zaviazaný prispievať mesačne výživným 130,- Eur mesačne a k maloletému Z. Q., nar. XX.XX.XXXX, na ktorého bol zaviazaný prispievať mesačne 100,- Eur. Cca 3 mesiace na týchto synov platí výživné po 30,- Eur mesačne, súdnou cestou sa domáha zníženia výživného na nich. Na spoločnú domácnosť prispieva tým čo mu zvýši z toho keď vyplatí výživné na Z. a Z.. Jeho priateľka si na kúpu bytu zobrala hypotéku vo výške 49.500,- Eur, mesačne ju spláca po 170,- Eur. Do bytového spoločenstva spolu s inkasom mesačne zaplatí 140,- Eur.

Otec maloletého mesačne zaplatí za mobil 25,- Eur. V práci používa služobné auto. So zdravím nemá zvýšené výdavky. Začiatkom roka 2018 požiadal centrum právnej pomoci Banská Bystrica o pomoc v konaní o jeho oddĺženie.

33. Zo správy Základnej školy s materskou školou S. 2, C. zo dňa XX.XX.XXXX súd zistil, že maloletý je žiakom X.C triedy tejto školy v čase určenom súdom, a to v trojtýždňových intervaloch. Jeho kmeňovou školou je Základná škola H., kde dostával polročné a koncoročné hodnotenie - vysvedčenie. Počas výučby na škole prejavuje záujem o preberané učivo. Väčšie nedostatky pri učení sa prejavujú hlavne na začiatku trojtýždňového cyklu. Určitú dobu mu robí problém s prispôbením sa na vyučovací proces. Chýbajú mu niektoré pomôcky a má problém zorientovať sa v preberanom učive. Vyučovacie výsledky dosahuje na priemernej úrovni. Vzhľadom k jeho rozumovým schopnostiam by mal predpoklady dosahovať aj lepšie výsledky, keby jeho vyučovací proces bol ucelený, nie striedavý. Striedanie školy, triedneho kolektívu nemá žiadne pozitívna na jeho psychickú a vedomostnú úroveň, skôr mu spôsobuje nepohodu a chaos. Potrebuje neustálu pomoc a usmerňovanie zo strany vyučujúceho. V kolektíve detí nemá vytvorené pevné kamarátske vzťahy. Otec sa zúčastnil všetkých rodičovských združení,

prejavuje záujem o potreby maloletého a má snahu pomáhať mu k príprave na vyučovanie. Matka v tomto školskom roku zatiaľ neprejavila žiadny záujem o prospech a správania maloletého na tejto škole. 34. Zo správy Základnej školy s materskou školou H. zo dňa 15.02.2018 súd zistil, že maloletý je žiakom tretieho ročníka tejto školy. Vo vyučovacom procese pracuje za stáleho pobádania, má spomalené pracovné tempo, vyžaduje si sústavnú pozornosť a pomoc zo strany učiteľa a spolužiakov. Jeho výkonnosť je nerovnomerná. Nové učivo prijíma pomaly, pasívne, rýchlo zabúda. Úroveň chápania je priemerná. Dosahuje dobrý prospech. Kontakt so žiakmi nadväzuje s menšími problémami, v kolektíve spolužiakov je utiahnutý. Málo sa prejavuje, dá sa ľahko ovplyvniť. Matka sa zaujíma o jeho prospech, zúčastňuje sa rodičovských združení. Maloletý prichádza do školy pripravený. Chodí slušne upravený, starostlivosť zo strany matky triedna učiteľka hodnotí kladne. Všetky poplatky súvisiace so školou má uhradené.

35. Z lekárskej správy - zápisnice, doručenej súdu Sociálnou poisťovňou, pobočka Banská Bystrica dňa 22.02.2018 vyplýva, že zdravotný stav matky maloletého bol naposledy prehodnotený v júni 2017. V sociálnej anamnéze sa uvádza, že bola uznaná invalidnou od 02.04.2013 s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 45% pre bipolárnu afektívnu poruchu. V rodinnej anamnéze sa okrem iného uvádza, že jej stará matka z matkovej strany sa pokúsila o samovraždu. V časti „terajšie ochorenie“ sa uvádza, že v roku 2002 bola vyšetrená psychiaterom. Stav bol hodnotený ako bipolárna afektívna porucha (manicko-depresívna psychóza), dlhodobo nebola sledovaná psychiaterom, išlo len o jednorazové vyšetrenie. V roku 2011 v starostlivosti psychiatra pre symptomatický abúzus alkoholu. Následne absolvovala aj protialkoholickú liečbu. Prvá hospitalizácia na psychiatrickom oddelení pre zhoršenie psychického stavu bola od 17.04.2012 do 11.07.2012. Preložená bola z internej jednotky intenzívnej starostlivosti po intoxikácii alkoholom a liekmi v suicidálnom úmysle. V klinickom obraze pri prijatí hlboká depresia, ktorá nereagovala na bežnú antidepresívnu liečbu, preto zaradená do elektrošokovej liečby (celkovo 6 zákrokov) so zlepšením ťažkej depresie. Opakovaná hospitalizácia na psychiatrickom oddelení od 18.03.2013 do 19.04.2013 pre reaktívne zhoršenie depresívnej symptomatiky. Od roku 2013 nie je ochorenie stabilizované pri liečbe, pretrváva psychická aj osobnostná nevyrovnanosť. V záťaži prehĺbenie depresívnej nálady s únikom a suicidálnymi tendenciami. Od 10.08.2014 do 14.08.2014 opäť suicidálny pokus. Od roku 2012 je v dispenzárnej starostlivosti ambulantného psychiatra v Banskej Bystrici doteraz. V XX/XXXX pri vyšetrení psychiater dokumentuje depresívnu epizódu a mení liečbu. K zhoršeniu a dekompenzácií došlo v XX/XXXX a v XX/XXXX, kedy psychiater popisuje depresívnu dekompenzáciu po krátkej manickej epizóde. V XX/XXXX sa jej zdravotný stav podarilo skompenzovať pri liečbe. V XX/XXXX psychiater popisuje opäť fázu stredne ťažkej depresie. V posudku sa u matky maloletého uvádza choroba: Bipolárna afektívna porucha, terajšia fáza alebo fáza stredne miernej depresie, Syndróm závislosti na alkohole v remisii a Stav po opakovaných suicidálnych konaniach v roku 2013, 2014.

V časti „celkový posudok“ sa uvádza, že u matky maloletého ide o 34 ročnú ženu s vysokoškolským vzdelaním prvého stupňa, ktorá má od roku 2002 diagnostikovanú psychiaterom bipolárnu afektívnu poruchu (manicko-depresívnu poruchu) a syndróm závislosti na alkohole (symptomatický abúzus), ktorý je aktuálne v remisii. V pravidelnej starostlivosti psychiatra je od roku 2011, kedy bola hospitalizovaná vo N. T. za účelom protialkoholickej liečby. Následne bol opakovane hospitalizovaná na psychiatrickom oddelení v roku 2012, v roku 2013 a naposledy v auguste 2014 po opakovaných pokusoch o suicidium liekmi a alkoholom. Pre neúspech antidepresívnej liečby bola v roku 2012 potrebná aj elektrokonvulzívna liečba, v počte 6 zákrokov, následne absolvovala dlhodobú psychoterapiu. Prechodne od 01/2016 mala zredukovanú liečbu, nakoľko pri vysokých dávkach antidepresív mala problém zvládnuť školu a starostlivosť o syna. V XX/XXXX však psychiater zvažuje návrat k intenzívnejšej liekovej terapii, nakoľko je napätá, nálada je agitovaná s prejavmi lakrimozity a depresívnej dekompenzácie. Psychologickým vyšetrením zo dňa 29.11.2016 je potvrdené depresívne prežívanie s možným prehĺbením pri záťaži. Aktuálne je u nej stabilizácia bipolárnej afektívnej poruchy pri liečbe, ale nie je možné konštatovať zlepšenie zdravotného stavu. Pretrváva stredne ťažká forma ochorenia, pri ktorej je miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 45%. Jej invalidita s uvedenou percentuálnou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pokračuje od vzniku v apríli 2013 bez zmeny.

36. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno dňa 26.02.2018 doručil súdu písomnú správu o aktuálnom prešetrení pomerov na strane obidvoch rodičov maloletého.

Zisťovanie v domácnosti sa uskutočnilo 20.02.2018. V bytových pomeroch matky sa nič výrazne nezmenilo. Rodinný dom pozostáva z dvoch podlaží, na prízemí žije stará matka maloletého, ktorá využíva dve izby. Poschodie rodinného domu využíva matka i stará matka spoločne. Matka samostatne

využíva spálňu a prevažne aj obývaciu izbu. V izbe matky sa nachádza nová manželská posteľ, kancelársky nábytok, skrine, stôl, pod počítač, stolička, počítač, poličky na knihy. V izbe má maloletý priestor na hru i odpočinok, spí s matkou. V obývacej izbe sa nachádza sedacia súprava, konferenčný stolík, nábytková zostava, v izbe je množstvo hračiek. Kuchyňa je zariadená potrebnými spotrebičmi. Nábytok v dome je starší, ale zachovalý. Domácnosť je udržiavaná v čistote, je riadne vykúrená.

Sociálne zisťovanie v domácnosti otca bolo uskutočnené 16.02.2018, v domácnosti otca bol aj maloletý Z.. Otec býva v byte, ktorý vlastní jeho partnerka, bývajú v ňom od roku 2017. Byt je kompletne prerobený. Maloletý má svoju izbu, tak ako mal aj predtým. Byt sa nachádza na prvom nadzemnom podlaží, je trojizbový. Domácnosť je udržiavaná v čistote a poriadku. V detskej izbe sa nachádza posteľ, komoda, stolík, skriňa, na stene je televízor. Maloletý má v izbe množstvo hračiek a v čase šetrenia na posteli mal aj zošity a knihy, nakoľko práve prišiel zo školy. V čase šetrenia maloletý sedel v obývacej izbe a jedol banán. Nábytok v byte je moderný. Domácnosť je udržiavaná v čistote, je riadne vykúrená. Počas rozhovoru s ním hrdo ukazoval svoju izbu, uviedol, že má aj internet, ale otec mu ho nedovolí stále, lebo sa musí aj učiť.

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno v závere svojej správy o šetrení pomerov na strane rodičov maloletého uvádza, že v starostlivosti rodičov neboli zistené nedostatky, starostlivosť o maloletého zabezpečujú v rámci svojich možností a schopností.

37. Z korešpondencie s Okresným súdom Piešťany súd zistil, že na tomto súde sa pod značkou 9P/37/2017 vedie konanie o návrhu otca maloletého na zníženie výživného na jeho ďalšieho syna Z. Z., nar. XX.XX.XXXX. Otec sa svojím návrhom domáha zníženia výživného z 80 na 40 eur mesačne. Konanie nie je právoplatne skončené.

38. Z korešpondencie s Okresným súdom Topoľčany súd zistil, že na tomto súde sa pod značkou 9P/150/2016 vedie konanie o zníženie výživného na návrh otca maloletého, ktorým sa domáha zníženia výživného na ďalšieho syna Z. Q. zo 100 eur mesačne na minimálne výživné. Konanie nie je právoplatne skončené.

39. Zo správy o zdravotnom stave maloletého vystavenej Z.. G. B., praktickým lekárom pre deti a dorast, zo dňa 05.03.2018 súdu doručenej 08.03.2018 súd zistil, že maloletý nebýva často chorý. Na vyšetrenia a preventívne vyšetrenia prichádza striedavo s matkou a otcom podľa toho, u koho je. Rodičia dodržiavajú odporúčania lekára pri chorobe, aj termíny preventívnych prehliadok.

40. Okresné riaditeľstvo policajného zboru v Brezne, odbor kriminálnej polície dňa 22.03.2018 súdu oznámilo, že vyšetrovací spis pod ČVS:ORP-9/1-VYS-2017 bol ukončený dňa 30.03.2017 vydaním uznesenia o zastavení podľa §215 ods. 1 pís. b) Trestného poriadku, nakoľko skutok nie je trestným činom a ani priestupkom. Maloletý Z. na otázku, keď bol na sociálke, že sa niečo muselo stať, odpovedal, že nie, nestalo. Tým, že bol na sociálke spísať záznam, urobil to len preto, aby niektorý z rodičov nebol sklamaný, nebol smutný, ale neurobil to ani preto, že by sa niektorého z rodičov bál. Sudkyňa chcel niečo sám povedať, lebo rodičia sa aj tak na súde nedohodnú a ani jeden z rodičov ho neprimeraným spôsobom nepresviedčal, aby bol u niektorého z nich, nechali to na neho, aby sa sám rozhodol. Maloletý správanie a konanie svojej matky a otca nepocitoval ako ťažké príkorie.

41. Dňa 09.04.2018 súd obdržal obálku, na ktorej detským písmom je napísané meno sudkyne a vo vnútri list s obsahom: „Milá pani sudkyňa. Ja by som sa chcel s vami porozprávať. Lebo nechcem byť len u mami.“ a pripojený podpis detským písmom „Z. N.“.

42. Dňa 09.04.2018 otec maloletého súdu oznámil, že požiadal o osobný bankrot.

43. Na pojednávaní dňa 24.04.2018 v záverečnej reči právna zástupkyňa matky maloletého súdu uviedla: „Trváme na podanom návrhu v celom rozsahu, nakoľko máme za to, že v skutočnosti, ktoré sme uviedli v návrhu boli v tomto konaní potvrdené a preukázané nielen znaleckým dokazovaním, ale aj inými dôkazmi. Tvrdenia otca, ktorými vyslovil nejaké pochybnosti o osobe matky, že nie je spôsobilá zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletého Z. alebo keď vyslovil pochybnosti o zdravom vývine maloletého, ak bude v starostlivosti matky, sú naozaj jeho subjektívne pocity, ktoré nie sú ničím podložené, nemajú oporu ani v skutočnom stave vecí, ani vo vykonanom dokazovaní, nie sú ničím objektivizované. Práve naopak, už čo z minulosti boli robené znalecké posudky a ani jeden jediný súdny znalec nevylúčil matku z možnosti zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletého Z.. Z.. T. v roku

2013 konštatoval, že matka je plne spôsobilá postarať sa o maloletého, zabezpečiť mu plnohodnotnú výchovu, že jej liečba nie je prekážkou možnosti starať sa o maloleté dieťa a že je schopná podieľať sa na bezkonfliktnej osobnej starostlivosti. Na adresu otca práve znalec konštatoval, že zo strany otca ide o prenos negatívnych schém správania, že otec nie je schopný dodržiavať dohodnuté pravidla striedavej osobnej starostlivosti a vyslovil záver, že osobnostne vhodnejšie pre výchovu maloletého Z. je matka. Psychológ Z.. H. v znaleckom posudku v roku 2013 identicky konštatoval, že striedavá osobná starostlivosť je pre konfliktný vzťah rodičov nevhodná. Rovnako vyslovil záver, že osobnostne je vhodnejšia na zabezpečenie osobnej starostlivosti a výchovy maloletého Z. je matka, ktorá je ústretová ku kompromisom a bezkonfliktná a že vplyv otca na maloletého je z dlhodobého hľadiska deformujúci. Z.. Z. v znaleckom posudku v roku 2013 taktiež matku nevyhlúčila z možnosti zabezpečovať a na pojednávaní dokonca uviedla, že Z. má ísť k matke. Posledný znalecký posudok Z.. D. má identické závery, že otec je konfliktný a znalkyňa považuje za osobu vhodnejšiu na zabezpečovanie osobnej starostlivosti o maloletého Z. práve matku. Práve znalci na adresu otca konštatovali, že je konfliktný, že je manipulatívny, že nedodržiava pravidlá. Na adresu matky sa vyjadrovali úplne opačne. V návrhu sme taktiež poukázali na hostilné správanie otca k matke, ktoré je bez akejkoľvek úcty a bez rešpektu, čo je prekážkou striedavej osobnej starostlivosti, pričom identicky záver vyslovila aj Z.. D. v znaleckom posudku, ktorá výslovne uviedla, že otec mal voči matke arogantný postoj, derešpekt, dehonestuje matku aj v prítomnosti maloletého dieťaťa, teda nie matka ako to tvrdí otec, ale otec je prekážkou striedavej osobnej starostlivosti svojim správaním, tak k matke, ako aj k maloletému Z.. Vzhľadom na to, že nejde o ojedinelý názor jedného súdneho znalca, ale súdny znalci v podstate zhodne vyslovili názor, že matka je osobnostne vhodnejšia na výchovu a starostlivosť za maloletého Z. a opätovne to potvrdila aj súdna znalkyňa Z.. D. v tomto konaní. Z. za to, že je potrebné už rešpektovať tieto závery súdnych znalcov. Taktiež máme za to, že nie je možné ignorovať ani fakt, že skutočnosti, ktoré sme uviedli v návrhu na začatie konania a uviedli sme ich ako dôvody, pre ktoré zmenu striedavej osobnej starostlivosti na výlučnú osobnú starostlivosť boli jednak potvrdené v tomto konaní súdnym znalcom, jednak školskými zariadeniami, kde zástupcovia školských zariadení uviedli, že maloletý Z. by mal navštevovať len jednu školu a vo vzťahu k maloletému konštatovali nepozornosť. Centrum špeciálneho pedagogického poradenstva v C. konštatovalo poruchu aktivity, pozornosti, emocionálnej nerovnováhy a za dôležité vo vzťahu k maloletému Z. označili prehodnotenie striedavej osobnej starostlivosti a určiť len jedno školské zariadenie. Kolízny opatrovník v konaní taktiež konštatoval, že striedavá osobná starostlivosť nefunguje. Čo je ale najvážnejším zistením znalkyne v tomto konaní, Z.. D. v jej záveroch v znaleckom posudku je to, že striedavá osobná starostlivosť neprispieva k zdravému mentálnemu, emočnému a osobnostnému vývinu dieťaťa a že u maloletého Z. dochádza k disharmonickému vývinu osobnosti, čo je podľa nás veľmi vážny záver. Máme za to, že otec striedavú osobnú starostlivosť zneužíva na to, aby mu bola znížená vyživovacia povinnosť voči jeho ďalším dvom maloletým deťom, čo dokazujú jeho návrhy podané na Okresné súdy v Piešťanoch a Topoľčanoch. Na jednej strane v tomto konaní prisvieďča súd, že je schopný zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloletého Z., na druhej strane v konaniach, na súde v Piešťanoch a Topoľčanoch bez zábran tvrdí, že je v hmotnej núdzi, že nemá žiadne finančné prostriedky a že v podstate po finančnej stránke ho celkovo zabezpečuje jeho partnerka. Máme za to, že teda nejde o skutočný záujem o maloletého Z., ale ten záujem je predstieraný zo zisťujúcich dôvodov zbaviť sa vyživovacej povinnosti voči dvom maloletým deťom a tým skutočným motívom je to, že neplatiť, teda platiť výživné v tom minimálnom zákonom rozsahu na dve maloleté deti z predchádzajúcich vzťahov alebo ktoré má teda a platiť výživné na Z., pretože aj tak finančnú starostlivosť o maloletého zabezpečuje, ako aj oňho zabezpečuje jeho partnerka, nie on. Na predchádzajúcom pojednávaní, pri výsluchu alebo teda pri výpovedi súdnej znalkyne bolo zjavné teda, že otec nesleduje záujem maloletého Z., ale teda svoje záujmy, keďže striedavá osobná starostlivosť je hlavne teda v jeho záujme, nie v záujme maloletého Z.. Bolo zjavné, že otec ignoruje problémy, ktoré sú na strane maloletého. Keď súdna znalkyňa vyslovila, že u maloletého bola diagnostikovaná vážna porucha pozornosti, k čomu sa otec vyjadril, že ide o názor nejakej kvázi doktorky. K svojej nespolupráci v rámci znaleckého dokazovania sa vyjadril, že sa nechcel zapojiť do pozeranie nejakých farebných machulí na papieri. Taktiež sme presvedčení, že naďalej pokračuje manipulácia zo strany otca s maloletým Z., čomu nasvedčuje aj list, ktorý adresovaný súdu a ktorý bol doručený deň pred pôvodne nariadeným pojednávaním 10. apríla. List bol doručený súdu 09. apríla. To načasovanie listu nasvedčuje tomu, že ten list nebol napísaný dieťaťom spontánne. Znalkyňa nielen v znaleckom posudku, ale aj na pojednávaní jednoznačne poukázala na konfliktnú povahu otca, ktorý nespolupracoval na komplexnom vyšetrení pre účely vypracovania posudku, čím sa taktiež preukázala jeho osobnostná konštelácia, poukázala na to, že otec izoluje maloletého od matky, že je egocentrický, že dehonestuje matku. Znalkyňa pripísala dehonestáciu len otcovi voči matke, opačne závery matke voči otcovi nevyslovila. Znalkyňa v závere

znaleckého posudku vyslovila, že zo strany otca je voči matke prezentovaný derešpekt a dehonestácia, čo ma negatívny vplyv na dieťa a zhoršuje nielen jeho vzťah k matke, ale dieťa emočne destabilizuje. Žiadame, aby súd návrhu vyhovel. Máme za to, že dôvody pre zmenu osobnej starostlivosti sú v podstate potvrdené všetkými zainteresovanými subjektmi vo veci, či už súdnym znalcom, školskými zariadeniami, Centrum špeciálneho pedagogického poradenstva aj s kolíznym opatrovníkom. V minulosti znalci určili ako osobu vhodnú pre osobnú starostlivosť matku, tak tomu je aj podľa posledného znaleckého posudku Z. D., ktorá tak v znaleckom posudku ako aj priamo na pojednávaní zotrvala na tom, že striedavá osobná starostlivosť je nevhodná forma a vhodnou je výlučná osobná starostlivosť, zabezpečovaná matkou. Žiadame, aby závery súdnych znalcov boli rešpektované a aby maloletý Z. bol zverený do osobnej starostlivosti matky a najmä aby sa neignorovali závery znalkyne o disharmonickom vývine maloletého Z., kedy znalkyňa v znaleckom posudku vyslovila vážny záver, že maloletý Z. nahrádza skutočnosť fantáziou. Máme za to, že je nevyhnutný zásah v záujme maloletého dieťaťa, pretože ak si maloletý Z. vytvorí paralelný svet, ktorý nebude mať s reálnym svetom nič spoločné a začne v ňom existovať a utiekať sa do neho pred problémami, bude možné, že ten stav už bude potom nezvratný.“

44. Na tomto pojednávaní otec maloletého v záverečnej reči uviedol: „ Ja trvám na svojom, zhodnem sa na tom, že pre maloletého by bola najvhodnejšia iba jedna škola. Aj znalec T. na otázku, či je matka pre maloletého riziková uviedol, že za istých okolností áno. Ani jeden zo znalcov nevylúčil z výchovy maloletého ani matku, ani otca. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že zdravotný stav matky maloletého nie je stabilizovaný, preto navrhujem, aby maloletý bol zverený do mojej starostlivosti.“

45. Kolízny opatrovník v záverečnej reči uviedol: „Maloletý Z. (...) v záveroch znaleckého dokazovania sa vyvíja disharmonicky. Striedavá starostlivosť nie je v jeho prospech, o čom svedčia vlastne závery znaleckého dokazovania, ale aj závery týkajúce sa vyhodnotenia z jeho správania jeho triednymi učiteľmi. Obidvaja rodičia majú enormný záujem o starostlivosť o dieťa, avšak samotné dieťa sa naučilo v tejto situácii žiť tak, aby ho to čo najmenej zraňovalo. Využíva množstvo obranných mechanizmov s tým, že vlastne najväčším obranným mechanizmom pre neho je práve používanie fantázie, toho, čo by chcel. K listu, ktorý poslal deň pred plánovaným termínom pojednávania vo februári by som povedala asi toľko: aj v bode 14. na strane 19 znaleckého dokazovania pani doktorky D. sa píše, že dieťa nie je schopné v súčasnosti posúdiť do budúca ako jeho názor ovplyvní starostlivosť rodičov o neho, nie v hľadisku. Pracuje v konkrétnom čase s aktuálnym prežívaním. Presne k takýmto záverom sme dospeli aj my, čo sa týka práce s dieťaťom a to je už niekoľkoročná prax. Čo dieťa aktuálne prežije, o tom sa spontánne vyjadrí. O tom môžu svedčiť jeho výpovede, keď raz viac inklinuje k mame, raz viac inklinuje k otcovi. Z posledných vlastne rozhovorov s dieťaťom pri súdom nariadenom dohľade dieťa stálejšie vyjadrovalo potrebu byť s matkou, ale otca z tej starostlivosti nevylučovalo. Dieťa sa naozaj vyjadruje veľmi situačne. Čo prežíva, to povie. Aj pri poslednom sociálnom zisťovaní, kde bol prítomný otec, je pre neho jednoduchšie rozprávať o veciach, ktoré sú, poviem, bezkonfliktné, ktoré sú také, kde sa on môže pochváliť, ktoré ho nezraňujú. Na otázky, ktoré mu nie sú veľmi príjemné, snaží sa nejakým spôsobom neodpovedať alebo vyhnúť alebo aj napríklad, to, ako vymenoval známky, on nepovie, že matematika 1, slovenský jazyk 2, ale vymenuje jednoducho tie známky: 1, 2, 3, absolvoval, 1, 2 atď. Dieťa ako keby pri tých záťažových situáciách chce uniknúť, chce rýchlo tu odpoveď povedať a to je vlastne výsledok toho všetkého, čo sa okolo neho deje za tie roky. Je možné, že dieťa viacej inklinuje citovo k matke, čo môže byť spôsobené aj tým, že v tom útlom veku tú prevažnú starostlivosť chlapca zabezpečoval otec. Tá osoba matky mu chýba. Rovnako mu chýba osoba otca, keď s ním nie je v dlhodobom kontakte. Určite by bolo dobré, aby súd rozhodol o jednom výchovnom prostredí. Aktuálne Z. v podstate zase musí riešiť situáciu, kedy od jeho rozhodnutia závisí, čo bude ďalej, ale nie celkom do dôsledkov sin to dokáže uvedomiť. Je preňho veľmi ťažké rozhodovať sa medzi mamou a otcom. Z predchádzajúcich rozhovorov s dieťaťom je jedna osoba, ku ktorej veľmi inklinuje a ktorú by si vybral a možno rodičia o tom vedia alebo nevedia, ale vždy keď tá situácia medzi nimi sa zhoršovala a on mal niečo povedať, jedinou stabilnou osobou, na ktorú sa on obracal, t.j. brat matky, jeho strýko. Či je to osoba vhodná alebo nevhodná, ale to bolo jediná osoba, ku ktorej naozaj preferoval veľmi, veľmi citlivo a po otázkach, keď sa mal rozhodovať medzi mamou a otcom, si volil radšej strýka. Možno je to výsledok toho, čo rodičia dokázali, možno je to vplyv prostredia, v ktorom žijú, ale isté je to, že Z. potrebuje stabilitu, potrebuje jedno výchovné prostredie a možno je načasе vyskúšať si, aby žil s mamou, takže navrhujem aby maloletý bol zverený do starostlivosti matky, mal zabezpečený styk s otcom dva víkendy v mesiaci, rovnako, aby aj na vianočné a veľkonočné prázdniny sa rodičia striedali. Navrhujem, aby nepárny rok

vianočných prázdnin trávil s otcom, páry rok s matkou a čo sa týka prázdnin veľkonočných, opačne, párne veľkonočné sviatky s otcom a nepárne s matkou.“

46. Zo zistených skutočností vyplýva, že od poslednej úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému Z. rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 14CoP/34/2014-604 zo dňa 09.06.2015, právoplatným 10.07.2015 na strane maloletého a jeho rodičov nedošlo k zmene tých skutočností, ktoré tvorili skutkový základ pre Krajský súd v Banskej Bystrici, keď upravil rodičovské práva a povinnosti k maloletému tak, že schválil dohodu jeho rodičov o striedavej osobnej starostlivosti. Krajský súd rozhodoval začiatkom júna 2015, t.j. pred prázdninami predchádzajúcimi školskému roku 2015/2016, v ktorom maloletý nastúpil povinnú školskú dochádzku. Túto skutočnosť pri rozhodovaní krajský súd zohľadnil. Svedčí o tom aj výrok, ktorým súd nad výchovou maloletého určil dohľad počas 24 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, „ktorý sa bude vykonávať za súčinnosti Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Brezno, predškolského a školského zariadenia, ktoré bude maloletý navštevovať“.

47. Znalci ustanovení v konaní o rozvod manželstva rodičov maloletého a o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k nemu na čas po rozvode - psychiatri Z.. Z. T., Z. Z. Z. S., psychologovia Z.. H. a S.. K. zo starostlivosti o maloletého nevyhlásili ani jedného jeho rodiča. U obidvoch rodičov zistili aj pozitívne aj negatívne známky v súvislosti s výchovou maloletého. Znalkyňa ustanovená v tomto konaní S.. Z. D. vo výchove maloletého uprednostnila jeho matku, ale otca maloletého z nej nevyhlásila.

Z.. H. na pojednávaní dňa 28.11.2013 uviedol, že obidvaja rodičia maloletého preukazujú potrebnú spôsobilosť na starostlivosť o neho; problém je v ich vzťahu, v ich nepriateľskej komunikácii a ak by maloletý mal dlhší výpadok styku s jedným z rodičov, bola by to ujma vzhľadom k jeho vývoju. Podľa tohto znalca už v čase pôvodného rozhodovania vhodnou formou starostlivosti o maloletého sa javila striedavá osobná starostlivosť a už v tom čase skonštatoval, že konfliktná komunikácia a nepriateľský vzťah rodičov je prekážkou pre takúto formu starostlivosti o maloletého. I napriek takémuto konštatovaniu Krajský súd v Banskej Bystrici schválil dohodu rodičov o striedavej osobnej starostlivosti o maloletého na čas po rozvode. (Na čas do rozvodu Krajský súd v Banskej Bystrici potvrdil prvostupňové rozhodnutie, ktorým maloletý bol najmä z dôvodu zdravotného stavu matky zverený do osobnej starostlivosti otca, pričom bol široko upravený styk matky s maloletým.)

Nepriateľská, konfliktná komunikácia medzi rodičmi maloletého stále pretrváva. Prejavuje sa počas striedavej starostlivosti o maloletého, ale prejavovala by sa aj vtedy, ak by maloletý bol zverený len jednému z rodičov a s druhým rodičom by mal upravený styk. Je preukázané, že maloletý má vytvorený dobrý vzťah k obojom rodičom, ak s niektorým z nich nie je, stráda.

48. V tomto konaní znalkyňa S.. Z. D. uviedla, že striedavá starostlivosť v situácii nespolupracujúcich jeho rodičov neprispieva k stabilizácii a k zdravému mentálnemu, emočnému a osobnostnému vývinu dieťaťa.

To, že rodičia maloletého nespolupracujú nie je novou situáciou, oni nespolupracovali ani v čase, keď bola schválená rodičovská dohoda o striedavej starostlivosti obidvoch rodičov. Táto znalkyňa uviedla, že by bolo vhodné maloletého zveriť do starostlivosti len jedného rodiča, a to matky, ktorá má podľa nej vhodnejšie osobnostné vlastnosti oproti otcovi maloletého.

V zmysle § 191 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok súd zhodnotil dôkazy vo veci podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom prihliadol na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.

Znalecká posudok č. X/XXXX vypracovaný znalkyňou S.. Z. D. je len jedným z dôkazných prostriedkov. Pre objektívne zistenie nielen osobnostných, ale aj zdravotných predpokladov rodičov maloletého súd vzal do úvahy aj znalecké posudky vypracované pre pôvodné konanie, nakoľko zistené diagnózy, najmä Zmiešaná porucha osobnosti u obidvoch rodičov maloletého - povahová charakterová porucha je diagnózou pretrvávajúcou celý život, predstavuje formu určitého životného štýlu, ide o stav trvalý a liečbou neovplyviteľný. Od poslednej úpravy rodičovských práv a povinností takýto stav u obidvoch rodičov pretrváva.

Vzhľadom na túto povahovú a charakterovú poruchu obidvoch rodičov maloletého títo nespolupracujú, tak pri striedavej osobnej starostlivosti a nespolupracovali by ani vtedy, keby maloletý bol zverený len jednému rodičovi a s druhým by sa stýkal. Samotná znalkyňa S.. Z. D. na pojednávaní dňa 06.02.2018 uviedla, že rodičia maloletého majú nezladiteľný svet, majú diametrálne odlišný svet, ich antagonistické nastavenie zostane pričom zároveň dodala, že rodičov nemožno zmeniť.

Súd pri hodnotení dôkazných prostriedkov nemohol opomenúť ani ďalšiu diagnózu zistenú u matky maloletého už v priebehu pôvodného konania, a to Bipolárna afektívna porucha, pre ktorú jej bola

priznaná čiastočná invalidita v roku 2013. Naposledy bol zdravotný stav matky maloletého prehodnotený pre účely Sociálnej poisťovne v júni 2017. Aktuálne bola u nej skonštatovaná stabilizácia bipolárnej afektívnej poruchy pri liečbe, „ale nie je možné skonštatovať zlepšenie stavu.“

V priebehu konania maloletý Z. tak pred Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny ako aj pred súdom prejavil svoj názor - raz chce byť pri mame, raz pri otcovi a naposledy v liste uviedol, že nielen pri mame. Podľa znalkyne PhDr. Z. D. „maloletý pracuje v konkrétnom čase a s aktuálnym prežívaním a nie je schopný vyhodnotiť dlhodobé dôsledky.“

Z uvedeného vyplýva, že matka maloletého svoj návrh a v priebehu konania otec maloletého protinávrh podali neodôvodnene, nakoľko od poslednej úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému Z. nedošlo k zmene tých skutočností, ktoré tvorili skutkový základ pri pôvodnom rozhodnutí Krajského súdu v Banskej Bystrici. Súd dôkladne zisťoval všetky skutočnosti, ktoré ovplyvňujú alebo by mohli ovplyvňovať výchovu maloletého a zistil, že realizovaná striedavá osobná starostlivosť o maloletého je v jeho prospech.

Na základe týchto zistených skutočností súd návrh matky na zverenie maloletého do jej starostlivosti ako aj protinávrh otca na zverenie maloletého do jeho starostlivosti zamietol.

49. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že problémom pre maloletého môže byť to, že navštevuje 2 školy, tak ako strieda výchovné prostredie u rodičov, strieda aj školský kolektív. Rozhodovanie o tomto probléme maloletého nie je predmetom toho konania.

Podľa Zákona o rodine rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia maloletého. Pri ich výkone sú povinní chrániť jeho záujmy. Rozhodnutie, v ktorej škole bude maloletý plniť základnú školskú dochádzku patrí medzi rozhodnutia o podstatných veciach. Podľa § 36 Zákona o rodine ak sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd. V týchto veciach súd nemôže konať bez návrhu, ex offio.

50. Podľa § 49 ods. 1 zákona č. 161/20015 Z.z. civilný mimosporový poriadok (ďalej len CMP) účastník platí trovy konania, ktoré vzniknú jemu a jeho zástupcovi, ak nejde o trovy konania, ktoré platí štát.

51. Podľa § 49 ods. 3 CMP spoločné trovy platia účastníci podľa pomeru účasti na veci a na konaní.

52. Podľa § 52 CMP žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

53. Podľa § 55 CMP súd môže náhradu trov konania priznať aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé.

54. Podľa § 57 CMP o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

55. Podľa § 58 CMP o nároku na náhradu trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

56. Súd uznesením č.k. 8P/241/2016-236 zo dňa 14.03.2017 ustanovil do konania znalkyňu S.. Z. D.. Za vypracovaný písomný znalecký posudok č.X/XXXX súd uznesením č.k. 8P/241/2016-305 priznal znalkyni odmenu a náhradu výdavkov spolu vo výške 383,58 Eur a za účasť na pojednávaní dňa 06.02.2018 odmenu a náhradu výdavkov spolu vo výške 77,05 Eur; čo je v konečnom výsledku spolu 460,63 Eur.

Obidvaja rodičia maloletého majú pravidelný mesačný príjem, súd ich obidvoch zaviazal nahradiť štátu trovy konania - každého v 1-ici t.j. po 230,32 Eur. Touto povinnosťou súd ich zaviazal do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia na účet tunajšieho súdu.

Zároveň súd rozhodol, že ani jeden z účastníkov nemá nárok na náhradu svojich trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne na Okresný súd Brezno.

Podľa § 363 Zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP"), v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP, rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že neboli splnené procesné podmienky; súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces; rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd; konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci; súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností; súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam; zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené; alebo rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a podľa § 62 ods. 1 CMP aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 232 ods. 2 CSP, ak súd uložil v rozsudku povinnosť plniť, rozsudok je vykonateľný márnym uplynutím lehoty na plnenie, ak nie je ustanovené inak.

Podľa § 376 ods.1 CMP ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.